



Положення
про підготовку з робітничих професій у
Вінницькому національному
технічному університеті

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Вінницький національний технічний університет**

**Положення
про підготовку з робітничих професій
у Вінницькому національному технічному університеті**

**Вінниця
ВНТУ
2013**

Рекомендовано до друку Методичною радою Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (протокол № 3 від 18.10.2012 р.)

Рецензенти:

С. Й. Ткаченко, доктор технічних наук, професор;

В. В. Біліченко, кандидат технічних наук, професор;

Т. О. Савчук, кандидат технічних наук, професор.

Положення про підготовку з робітничих професій у Вінницькому національному технічному університеті / Уклад. Ю. В. Булига, А. І. Власюк, Н. В. Ляховченко. – Вінниця : ВНТУ, 2012. – 16 с.

У Положенні визначені принципи та порядок організації підготовки з робітничих професій у ВНТУ, вимоги до методичного та інформаційного забезпечення, роль і завдання підрозділів університету в організації підготовки. У додатках наведені інформаційні матеріали.

Вступ

Проблема взаємодії ринку праці та ринку освітніх послуг є важливим питанням сьогодення, без вирішення якого неможливе формування якісно нової робочої сили, забезпечення висококваліфікованими кадрами сучасної економіки тощо. В останні роки намітилася позитивна тенденція розвитку ринку праці, проте зайнятість населення все-таки залишається гострою соціальною проблемою. На жаль, з різних причин ринок освітніх послуг не готовий повністю задовольнити попит роботодавців у кадрах та оперативно реагувати на зміну в їхніх потребах. Значна кількість підприємств відчуває необхідність у кваліфікованих фахівцях з робітничих професій, зокрема, в токарях, слюсарях-інструментальниках, фрезерувальниках, слюсарях контрольно-вимірювальних приладів, слюсарях-ремонтниках, мулярах, штукатурах й інших. У зв'язку з цим постає потреба у вивченні та прогнозуванні попиту у кваліфікованих робітниках, удосконаленні формування та розміщення державного замовлення, підвищення професійної підготовки кадрів і якості робочих місць, удосконалення законодавчої та нормативно-правової бази з питань професійної освіти, участі роботодавців у реалізації освітніх програм тощо.

Консолідація зусиль суб'єктів ринку праці та їх зацікавленість у співпраці дасть можливість створити передумови формування єдиної системи ефективної підготовки та використання робочої сили, невід'ємними складовими якої є ринок освітніх послуг і ринок праці.

Важливим аспектом якісної підготовки фахівців, які відповідають запитам сьогодення, є також повноцінна інтеграція навчання з виробництвом, що сприяє глибшому оволодінню обраною спеціальністю.

На сьогодні це один з реальних варіантів розв'язання вічно актуальної проблеми підготовки освіченої та розвинутої особистості, здатної до постійного оновлення знань і практичних навичок, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін ринкових умов і виробничих відносин. Організація навчально-практичної підготовки студентів у ВНТУ, в основу якої покладено надання студентам протягом перших двох курсів робітничих професій, що корелюються з майбутніми інженерними спеціальностями, вимагає створення нової атмосфери відносин вищого навчального закладу з підприємствами та організаціями різних форм власності. Підвалини цих відносин закладаються під час проходження студентами старших курсів робочого триместру та усіх видів практик, передбачених навчальним планом, на підприємствах і в організаціях, що дає їм можливість не тільки вдосконалити практичні навички та підвищити кваліфікацію, а й сприяє формуванню професійних здібностей, необхідних для вирішення проблем і задач, з якими вони, в майбутньому молоді спеціалісти, зустрінуться на виробництві. З іншої сторони, тандем робочого триместру і переддипломної практики студентів на виробництві створює умови для повної інформованості про можливості кожної зі сторін, що має вирішальне значення для визначення тривалості схеми навчання, його

специфіки, а також ролі й місця молодого спеціаліста на виробництві чи в бізнесі. Слід відмітити, що змістовність саме такої форми навчання, яка повністю відповідає головним принципам входження в європейський освітній простір та європейським стандартам надання вищої технічної освіти, підтверджена практичним досвідом, що засвідчив створення студентам нашого університету кращих стартових можливостей для завоювання ринку праці.

1. Загальна частина

1.1. Підготовка з робітничих професій здійснюється на основі Державних стандартів професійно-технічної освіти для підготовки робітників з професій I, II категорій, розроблених відповідно до постанов Кабінету Міністрів України, які є обов'язковими для виконання всіма навчальними закладами, що здійснюють або забезпечують підготовку кваліфікованих робітників незалежно від їх підпорядкування та форми власності.

1.2. Підготовка кваліфікованих робітників у ВНТУ в рамках навчального процесу здійснюється відповідно до Ліцензії Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (серія АВ № 586580) за професіями:

№ п/п	Код за Державним класифікатором України	Назва професії	Ліцензований обсяг
1.	8211	Оператор верстатів з програмним керуванням	40
2.	4112	Оператор комп'ютерного набору	250
3.	4121	Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних	150
4.	7122	Муляр	75
5.	7133	Штукатур	30
6.	7141	Маляр	30
7.	7212	Електрогазозварник	50
8.	7223	Контролер верстатних і слюсарних робіт (слюсарні роботи)	50
9.	7231	Слюсар з ремонту автомобілів	60
10.	7233	Слюсар-ремонтник	50
11.	7233	Слюсар з експлуатації та ремонту газового устаткування	30
12.	7241	Слюсар-електромонтажник	180
13.	7242	Монтажник радіоелектронної апаратури та приладів	150
14.	7241	Слюсар з контрольно-вимірювальних приладів та автоматики (електроніка)	30
15.	7242	Регулювальник радіоелектронної апаратури та приладів	60
16.	7244	Електромонтер станційного устаткування телефонного зв'язку	75
17.	8159	Лаборант хімічного аналізу	25
18.	8211	Токар	75

1.3. Підготовка студентів з робітничих професій проводиться випусковими кафедрами університету в межах плану освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів.

1.4. Підготовка студентів з робітничих професій може здійснюватися на умовах надання платних послуг за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб, якщо студенти бажають отримати ще одну робітничу професію додатково.

1.5. Процес підготовки з робітничої професії за ОПП бакалавра триває два перших роки навчання.

1.6. Завершується навчання з робітничої професії державною атестацією. Рішення державних кваліфікаційних комісій супроводжується відповідними наказами ректора про присвоєння студентам робітничих кваліфікацій з подальшим врученням їм свідоцтв встановленого зразка.

1.7. Студенти, які отримали робітничу професію до вступу в університет, про що має засвідчувати відповідний документ, звільняються від складання державного кваліфікаційного екзамену рішенням засідання випускової кафедри за умови, якщо їх робітничу кваліфікацію відповідає напряму підготовки за ОПП бакалавра або споріднена напряму підготовки.

1.8. Іноземні студенти проходять навчання з робітничої професії виключно у межах ОПП бакалавра без отримання свідоцтва про присвоєння кваліфікації. Іноземні студенти отримують сертифікат про прослуховування курсу підготовки з відповідної робітничої професії.

1.9. Контроль за підготовкою з робітничих професій здійснює Інститут інтеграції навчання з виробництвом.

2. Ліцензування робітничих професій

2.1. Ліцензування робітничих професій здійснюється згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 1019 від 8 серпня 2007 року «Про ліцензування діяльності з надання освітніх послуг» та відповідних нормативних документів Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

2.2. Підготовку матеріалів з робітничих професій для ліцензування здійснюють випускові кафедри університету разом із Інститутом інтеграції навчання з виробництвом.

2.3. Підготовка матеріалів для експертних комісій різних рівнів, задіяних в процесі ліцензування, покладається на Інститут інтеграції навчання з виробництвом.

2.4. Термін дії ліцензії три роки.

3. Організація навчального процесу

3.1. Підготовка з робітничих професій в університеті передбачається навчальними планами освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів, які готуються профільними навчально-науковими інститутами відповідно до типових навчальних планів підготовки, та здійснюється протягом двох перших курсів навчання.

3.2. Поточний та підсумковий контроль навчання відбувається за розкладом профільних навчально-наукових інститутів на підставі відповідних правил та положень, чинних у ВНТУ.

3.3. Програма підготовки студентів з робітничих професій складається з трьох розділів:

- загальнопрофесійна підготовка;
- професійно-теоретична підготовка;
- професійно-практична підготовка.

3.4. Програми навчальних дисциплін, робочі програми навчальних дисциплін та робочі плани дисциплін розробляються відповідними кафедрами і затверджуються згідно з наказом № 384 від 29.03.2012 р. Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

3.5. Термін дії навчальних і робочих навчальних програм відповідає терміну дії ліцензії (три роки).

3.6. Після отримання нової ліцензії всі програми навчальних дисциплін, робочі програми навчальних дисциплін приводяться у відповідність з типовими планами та програмами професійної підготовки кваліфікованих робітників і перезатверджуються.

3.7. В програмах навчальних дисциплін і робочих програмах навчальних дисциплін передбачається розділ підготовки з робітничої професії, згідно з яким проводиться державна атестація.

3.8. На основі програм навчальних дисциплін, робочих програм навчальних дисциплін, для проведення державної атестації, готується програма державного кваліфікаційного іспиту, яка затверджується директором Інституту інтеграції навчання з виробництвом.

4. Державна атестація та порядок присвоєння кваліфікації студентам, які здобувають робочу професію

4.1. Державна атестація та присвоєння кваліфікації студентам, які здобувають робітничу професію у ВНТУ, здійснюється відповідно до Закону України «Про професійно-технічну освіту» (із змінами та доповненнями), у якому визначено єдиний порядок організації і проведення державної атестації та присвоєння кваліфікації.

4.2. Державна атестація є підсумковим контролем у формі кваліфікаційних екзаменів на завершальному етапі певного проміжного ступеня навчання і має на меті встановлення готовності студентів, які здобувають професійно-технічну освіту, самостійно виконувати комплекс робіт чи певну роботу з обраної професії відповідного розряду (категорії).

4.3. Державна атестація базується на державних стандартах професійно-технічної освіти та на врахуванні документів, які регламентують організацію навчально-виховного процесу у ВНТУ.

4.4. Для проведення державних кваліфікаційних екзаменів у ВНТУ створюються державні кваліфікаційні комісії в залежності від переліку професій, за якими здійснюється підготовка кваліфікованих робітників.

4.5. Державна кваліфікаційна комісія у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про освіту» (№ 1060-XII, із змінами від 11 червня 2008 р.), «Про професійно-технічну освіту» (103/98-ВР, із змінами від 19 грудня 2006 р.), іншими законами України та нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України, спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, які стосуються предмета діяльності, а також цим Положенням.

4.6. Склад державної кваліфікаційної комісії та зміни до нього затверджуються наказом ректора ВНТУ.

4.7. Головою державної кваліфікаційної комісії призначається представник роботодавця чи замовника підготовки кваліфікованих робітників – керівник, професіонал відповідної галузі виробництва чи сфери послуг; заступником голови – завідувач випускової кафедри, членами – майстер виробничого навчання, викладачі з предметів професійно-теоретичної підготовки, представник Інституту інтеграції навчання з виробництвом.

4.8. Представник навчального закладу, де організовується та проводиться кваліфікаційна атестація, не може бути головою державної кваліфікаційної комісії.

4.9. Кандидатуру голови державної кваліфікаційної комісії подає завідувач випускової кафедри, відповідним поданням (додаток А).

4.10. У разі потреби державна кваліфікаційна комісія може залучати до розгляду питань, що стосуються її компетенції, працівників різних служб підприємств, установ та організацій за погодженням з їхніми керівниками.

4.11. Основними завданнями державної кваліфікаційної комісії є:

- проведення засідань і прийняття рішень;
- дотримання норм і положень нормативно-правових актів, що встановлюють зміст і правила проведення державної атестації;
- документальне та інформаційне забезпечення державної атестації.

4.12. Відповідно до завдань державна кваліфікаційна комісія:

- встановлює відповідність результатів вихідного контролю обсягів і рівня професійних знань, умінь та навичок студентів вимогам державних стандартів професійно-технічної освіти;
- визначає, керуючись кваліфікаційними характеристиками професій працівників, фактичний рівень кваліфікації і готовності студентів до самостійного виконання робіт з набутих професій та присвоює відповідні розряди (категорії);
- готує обґрунтовані рішення і висновки.

4.13. Державна кваліфікаційна комісія проводить засідання згідно з наказом ректора в терміни, визначені графіком навчального процесу ВНТУ.

4.14. До складання державних кваліфікаційних екзаменів допускаються студенти, які пройшли повний курс навчання та мають позитивні підсумкові оцінки з усіх навчальних предметів і виробничої діяльності.

4.15. Державна кваліфікаційна атестація складається з:

- кваліфікаційної роботи;
- іспитів або заліків з предметів професійно-теоретичної підготовки.

4.16. Державна кваліфікаційна комісія розглядає та затверджує результати кваліфікаційних екзаменів і приймає рішення про присвоєння кваліфікації відповідного рівня.

4.17. У процесі складання державного кваліфікаційного екзамену державна кваліфікаційна комісія:

- розглядає підсумкові оцінки успішності;
- розглядає результати виконання кваліфікаційної роботи, яка характеризує рівень підготовки студента;
- заслуховує пояснення студента про виконання кваліфікаційної роботи;
- проводить усне опитування студента в межах вимог кваліфікаційної характеристики робітничої професії.

4.18. Обсяги та рівень знань, умінь і практичних навичок студентів, які пройшли навчання з робітничої професії, повинні відповідати вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики професії та змісту навчальних планів відповідної фахової підготовки.

4.19. Державні кваліфікаційні екзамени вважаються нескладеними:

- при невиконанні кваліфікаційної роботи;
- якщо за результатами екзамену у студента встановлена відсутність знань, які передбачені кваліфікаційною характеристикою професії.

4.20. Рішення державної кваліфікаційної комісії про присвоєння кваліфікації відповідного рівня заносяться до протоколу (додаток Б), що підписується головою і членами комісії, а також до документів про здобуття професійно-технічної освіти.

4.21. Студентам, які завершили курс професійно-технічного навчання за програмами підготовки з робітничих професій і успішно пройшли державну кваліфікаційну атестацію, за рішенням державної кваліфікаційної комісії та на підставі відповідного наказу видається свідоцтво встановленого зразка про присвоєння кваліфікації відповідного розряду (категорії) з робітничої професії.

4.22. Кваліфікаційні розряди (категорії) з набутих робітничих професій, що присвоєні студентам за результатами кваліфікаційної атестації, є обов'язковими для всіх підприємств, установ та організацій.

4.23. Органи державного управління професійно-технічною освітою здійснюють контроль за дотриманням порядку державної атестації та присвоєння кваліфікації особам, які здобувають робітничу професію у

ВНТУ. Представники цих органів можуть брати участь у роботі державних кваліфікаційних комісій на правах членів цих комісій.

4.24. Термін повноважень державної кваліфікаційної комісії складає один календарний рік.

4.25. Термін роботи голови комісії складає три роки. Після закінчення цього терміну завідувачем випускової кафедри подається на затвердження нова кандидатура (додаток А).

4.26. Білети для проведення кваліфікаційного екзамену складаються на основі програми професійної підготовки та затверджуються за місяць до проведення екзамену директором Інституту інтеграції навчання з виробництвом (додаток В).

4.27. Кваліфікаційний екзамен не перескладається. Студент, який отримав незадовільну оцінку, відраховується з університету.

4.28. Іноземні студенти кваліфікаційний екзамен не складають.

4.29. Проект наказу про присвоєння студентам робітничої кваліфікації готується директорами профільних навчально-наукових інститутів, а наказ підписується ректором.

4.30. Вартість свідоцтв кваліфікованого робітника відшкодовується студентами.

5. Організаційне забезпечення та документальне оформлення

5.1. Для підготовки до видачі студентам свідоцтв кваліфікованого робітника директори відповідних профільних навчально-наукових інститутів передають до ІнІНВ вивірені списки студентів українською та англійською мовами за підписом директора інституту.

5.2. Перелік і зразки документів, необхідних для належної організації та контролю процесу за отриманням студентами робітничої професії, наводяться у додатках.

ДОДАТКИ

Додаток А
Подання на затвердження голови Державної кваліфікаційної комісії

Подання на затвердження
голови Державної кваліфікаційної комісії для проведення кваліфікаційного
екзамену з робітничої професії студентами 2-го курсу на кафедрі

1. _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
2. _____
(посада, місце роботи, телефон)
3. _____
(який навчальний заклад закінчив і коли)
4. _____
(присвоєна кваліфікація та отримана спеціальність)
5. _____
(термін роботи за фахом)
6. _____
(число, місяць, рік народження)
7. _____
(паспортні дані: №, серія, коли та ким виданий)
8. _____
(ідентифікаційний код)
9. _____
(домашня адреса, телефон)
10. _____
(кількість дітей)
11. _____
(який раз призначається головою ДЕК)

Завідувач кафедри _____
(Підпис) (прізвище та ініціали)

Вінницький національний технічний університет
Протокол № _____ від «___» _____ 201__ р.
засідання Державної кваліфікаційної комісії з прийому екзаменів з робітничої професії

(назва, код)

у студентів _____ групи, напряму підготовки _____
 спеціальності _____
 інституту _____

Присутні:
Голова: _____
 (прізвище, ім'я, по батькові, вчене звання, посада)

Члени:
 1. _____
 2. _____
 3. _____
 4. _____

Засідання розпочато о ____ год. ____ хв.
 Закінчено о ____ год ____ хв.

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	№ білета	Характеристика повноти відповіді з			Додаткові питання членів комісії		Відзначити, що	Окремі висновки членів ДЕК	Оцінка			Підпис голови ДЕК
			I питання	II питання	III питання	Прізвище особи, яка ставила питання. Зміст питання	Характеристика повноти відповіді			за національною шкалою	кількість балів	ECTS	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.													
2.													

Усього, як зазначено вище, проекзаменовано _____ студентів.
 (словами)

Зміст екзаменаційних питань відповідно до білетів додається до протоколу засідань ДЕК № ____ від «___» _____ 20__ року
 (прописом)

Підписи: Голова _____
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Члени: 1. _____ 3. _____
 (підпис) (прізвище та ініціали) (підпис) (прізвище та ініціали)
 2. _____ 4. _____
 (підпис) (прізвище та ініціали) (підпис) (прізвище та ініціали)

Протокол склав секретар Державної кваліфікаційної комісії _____
 (посада, прізвище, ініціали, підпис)

Додаток В
Оформлення білета на кваліфікаційний екзамен

Затверджую

Директор ІнІНВ

Мізерний В. М.

« _____ » _____ 2013 р.

Білет №

до Державного кваліфікаційного екзамену
з робітничої професії _____

(код, назва)

напряму підготовки 6.050502 – «Інженерна механіка»
освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр»

1. Питання
2. Питання
3. Питання

Викладач

(підписі)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Завідувач кафедри

(підписі)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Розглянутий та затверджений на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від _____ 20__ р.

Вінницький національний технічний університет
Інститут _____
Кафедра _____

_____ / _____ навчальний рік
 Група _____
 Курс _____

Зведена заліково-екзаменаційна відомість

№ _____ від «___» _____ 201_ р.
 результатів виконання навчального плану курсової підготовки кваліфікаційних робітників з робітничої професії

_____ (назва професії, код)

№ п/п	Прізвище, ініціали	Гуманітарна підготовка	Загальнотехнічна підготовка				Професійно-теоретична підготовка				Професійно-практична підготовка				Кваліфікаційна пробна робота			
			Назва дисциплін															
			Екзаменаційні оцінки з дисципліни (в балах)															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			

Директор інституту _____
 (підпис, прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри _____
 (підпис, прізвище, ініціали)

«_____» _____ 201_ р.

Додаток Г
 Зведена заліково-екзаменаційна відомість

Додаток Д
Висновки
про кваліфікаційні пробні роботи студентів

Вінницький національний технічний університет
Інститут _____
Кафедра _____

Висновки
про кваліфікаційні пробні роботи студентів _____ курсу
група _____ з робітничої професії

_____ (назва, код)

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата виконаної роботи	Теми кваліфікаційних пробних робіт	Робота відповідає	
				Оцінка	Розряд
1	2	3	4	5	6
1					
2					
3					
4					
5					
6					
...					

Затверджено на засіданні кафедри _____
протокол № ___ від «___» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис)

_____ (ПІБ)

Інструктивно-методичне видання

**Положення
про підготовку з робітничих професій
у Вінницькому національному технічному університеті**

Редактор В. О. Дружиніна

Укладачі: Юрій Володимирович Булига
Анатолій Іванович Власюк
Наталія Володимирівна Ляховченко

Оригінал-макет підготовлено Ю. В. Булигою

Підписано до друку _____ 2013
Формат 29,7x42¼. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний Ум. друк. арк. 0,9.
Наклад 75 прим. Зам. № 2013-.....

Вінницький національний технічний університет,
навчально-методичний відділ ВНТУ.
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95.
ВНТУ, к. 2201.
Тел. (0432) 59-87-36.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009 р.

Віддруковано у Вінницькому національному технічному університеті
в комп'ютерному інформаційно-видавничому центрі.
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95.
ВНТУ, ГНК, к. 114.
Тел. (0432) 59-87-38.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009 р.